

บทคัดย่อ

การประชุมวิชาการโดยชุมชนมีส่วนร่วม “มหกรรมฟื้นฟูภาษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่ 28-29 ตุลาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างชุมชนเจ้าของภาษาที่มีงานวิจัยท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา-วัฒนธรรม รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ ในขณะเดียวกันที่นักวิชาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้การสนับสนุนทุนวิจัยได้มีโอกาสทำความรู้จักกันซึ่งกันและกัน และเผยแพร่ผลงานให้เป็นที่ประจักษ์มากขึ้น

งานวิจัยท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา-วัฒนธรรม รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เริ่มต้นจากกลุ่มของ จังหวัดจันทบุรีเป็นกลุ่มแรก ในปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา หลังจากนั้นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่มีปัญหาวิกฤตทางภาษาเช่นกัน ได้เข้าร่วมงานอีกหลายกลุ่ม จึงได้เกิดการวิจัยท้องถิ่นที่ดำเนินการโดยคนในชุมชนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่น กลุ่มญ้อจตุร จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มโซ่(ทะวืง) จังหวัดสกลนคร กลุ่มก่อง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มมอญ จังหวัดราชบุรี กลุ่มมลาบรี, อิมปี และม้ง จังหวัดแพร่ และอื่นๆ ซึ่งปัจจุบันมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่สนใจทำงานวิจัยทำนองนี้เข้าร่วมโครงการมากกว่า 12 กลุ่ม

รูปแบบการจัดงาน มีทั้งการเสนอผลงานวิจัยท้องถิ่นของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์, อภิปรายเชิงวิชาการ และแบ่งกลุ่มย่อยในการระดมความคิดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่ผ่านมาและที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ภายในงานยังมีการจัดแสดงนิทรรศการ, ผลงาน และการแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ถึง 12 กลุ่มด้วยกัน

การประชุมวิชาการครั้งนี้ได้รับความร่วมมือและสนใจจากบุคคลภายในและภายนอกสถาบันฯ จำนวนกว่า 400 คน ผลจากการประชุมในครั้งนี้ทำให้ กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ (ทั้งกลุ่มที่กำลังทำงานวิจัยและกลุ่มที่ยังไม่ได้ทำงานวิจัย) มีความตื่นตัว และมีกำลังใจมากขึ้น ทั้งยังเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของตนเองมากขึ้นด้วย เพราะได้เห็นตัวอย่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่มาร่วมประชุม สำหรับกลุ่มที่ทำงานวิจัยแล้วก็ได้ฝึกปรือในการนำเสนอผลงานบนเวทีต่อหน้าผู้คนจำนวนมาก ทั้งยังกล้าแสดงความคิดเห็นในระหว่างการประชุมกลุ่มย่อยด้วย

ประโยชน์ที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ คือได้พัฒนาความสามารถส่วนบุคคล (พัฒนาคน), เรียนรู้งานวิจัยจากกลุ่มอื่น (พัฒนาความรู้) และได้ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ปรับปรุงงานต่อไป อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนได้ในอนาคต

Abstract

A Conference on Language revival and community development was held by the Institute of Language and Culture for Rural Development on 28-29 October 2008 supported by the Thailand Research Fund and Ministry of Social Development and Human Security. The objective was to promote the exchange of knowledge and experience between the ethnic groups who work on community research. This conference provided a good opportunity for academics, supporting organizations, and other agencies to meet and publicize research results, at the same time.

The community based research of ethnic groups for revitalized language and culture was initiated with the Chong group in Chanthaburi province in 2002. Since then, other ethnic groups have become interested in similar programs for the revitalization of their languages. As a result, community based researches by other ethnic groups have been conducted, for example, the Nyahkur group in Chaiyaphum province, the So (Thaveung) group in Sakonnakorn province, the Gong in Suphanburi, Mon group in Ratchaburi province, Mlabri, Mpi, and Hmong in Phrae province. At present, there are more than twelve ethnic groups interested in this project and working on language revitalization.

Research results from each ethnic group were presented at the conference along with academic commentary as well as individual work. Also, exhibitions and displays of hand-made products of the twelve ethnic groups were also presented.

More than 400 people attended. This conference will encourage ethnic groups to be more aware of the importance of studying and preserving their heritage, language and culture. The conference provided an opportunity for ethnic group to experience and practice presentation and to exchange views among themselves.

The benefits obtained from this conference were to develop individual capacity, learn research knowledge from other groups, and receive suggestions for further improvement. Moreover, these outcomes will encourage stability in the communities in the future.